SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. ... No. 230. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 2, 1987 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 2-го ГРУДНЯ 1987 Ч. 230. РІК XCIV.

ЗВЕРНЕННЯ УАКРАДИ

Конгресова комісія у Вашінгтоні для прослідження причин і наслідків Великого голоду в Україні у роках 1932-33 опублікувала в урядовій друкарні перший звіт із пропробленої дворічної праці у роках 1985-86. У звіті на 172 сторінках подано із стенографічних записів переслухання понад 200 свідків і рівночасно ствер.джено, що державні фонди на ту ціль майже вичерпані.

Директор комісії д-р Джеймс Мейс заявив, що брак фондів може причинитись до припинення праці комісії, яка має закінчити її у 1988 році для предложення американському Урядові і опублікування в „Конгресовому рекорді".

Д-р Дж. Мейс, змушений критичною ситуацією, в імені комісії звертається із закликом до українсько-американської спільноти з проханням допомогти своїми пожертвами закінчити праці комісії. Це тим більше, що Москва тепер всіляко намагається дезінформувати західній світ і переконувати, що штучного голоду в Україні не було.

У зв'язку із заіснуванням цієї пильної та невідкладної ситуації Екзекутива УАКР закликає своє членство підтримати негайно і щедро своїми датками цю важливу акцію і уможливити Конгресовій комісії її працю.

Вільні від податку пожертви можна слати на адресу: Commission on the Ukraine Famine, 1111, 20th St., N.W. Rm. 537, Washington, D.C. 20579.

Б. ОЛЬШАНІВСЬКА ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ В КОНФЕРЕНЦІЇ В МОСКВІ

Нюарк. Н. Дж. — Речник організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ) повідомив, що голова АОЛПУ Божена Ольшанівська виїжджає у вівторок, 8-го грудня ц.р., до Москви, щоби взяти участь у міжнародній конференції, яка там відбудеться від 10-го до 14-го грудня.

Конференція, яка заторкне різні ділянки оборони прав людини, є першою міжнародною конференцією такого типу в СССР. Одна ділянка, яка буде дискутована під час конференції — це проблеми національностей. Цю ділянку буде координувати Вячеслав Чорновіл.

Організатори конференції — це колишні політв'язні совєтських тюрем, які заснували Прес-клюб гласность, щоб друкувати періодичний журнал відкрито замість колишнього самвидаву. Подібний періодичний журнал „Український Вісник" друкується в Україні. Помимо того, що совєтські власті не дали офіційного дозволу на ці періодики, вони постійно виходять.

Конференція на тему прав людини плянована з участю представників організацій прав людини з різних країн.

Поляки не погоджуються з програмою економічних і політичних реформ

Варшава. — В неділю, 29-го грудня, в Польщі відбувся референдум, в якому, за попередніми підрахунками, взяло участь біля 68 відсотків загального числа виборців.

Поклúкуючись на дипломатичні джерела у Варшаві, пресове агентство Ассошіейтед Пресс повідомило, що польські виборці недвозначно висловили своє незадоволення з програми економічних і політичних реформ, що її запропонував уряд Войцеха Ярузельського. Із загальної кількости виборців за економічні реформи висловилося лише 44 відсотки, за політичні зміни в рамках „польської моделі демократизації" — 46 відсотків.

Згідно з законом про референдум, для схвалення запропонованих заходів, треба, щоб „за" проголосував хоч 51 відсоток виборців. Раніше уряд заявив, що на випадок, якщо більшість виборців висловиться проти, запропоновані заходи все таки будуть проводитися в життя, однак повільнішими темпами.

На результати референдуму в значній мірі вплинуло те, що багато поляків утрималися від голосування. Якщо уряд підтвердить вказані цифри, то це буде означати величезну і першу в історії поразку комуністичного уряду в результаті вільних виборів.

На референдумі полякам пропонували висловити свою думку відносно „польської моделі демократизації суспільства", яка передбачає розширення самоуправління, громадянських прав, участи робітників в управлінні країною та інші досить невиразні речі.

Однак у першу чергу уряд намагався заручитися згодою населення у зв'язку з заплянованим різким підвищенням цін в рамках „оздоровлення економіки". Очікується, що ціни на споживчі товари будуть підвищені в середньому на 40 відсотків, а на окремі, найбільш необхідні харчові продукти — до 110 відсотків. В минулому кожна спроба уряду підвищити ціни в Польщі приводила до заворушень.

Сам факт, що уряд просить висловити свою думку, є досить незвичайним для поляків, якщо врахувати, що даний референдум є другим за весь час комуністичного панування в Польщі. Тому не дивно, що його організаторам забракло досвіду, щоб як слід облумати всі деталі майбутньої акції. Якщо на минулому референдумі 40-річної давности виборцям пропонувалося просто викинути ім'я одного з кандидатів, то тепер організатори вирішили запутати людей і запропонували їм вичеркнути слово „за", якщо вони виступають „проти", і, навпаки, вичеркнути слово „проти", якщо вони „за".

Результати референдуму покищо не оголошені. Однак можна сподіватися, що уряд роглядає нинішній референдум так само, як і той, що відбувся 40 років тому і надав владі комуністів вид законности.

М. ҐОРБАЧОВ ДАВ ДОБРУ ЛЕКЦІЮ ЗАХІДНІМ ПАЦИФІСТАМ

Вашінгтон. — Телестанція Ен-Бі-Сі передала у понеділок, 30-го листопада ц.р., одногодинне інтерв'ю Тома Брокова з генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим, який на думку багатьох політичних спостерігачів і дипломатів, дав добру лекцію „совєтської демократії", головно для західніх пацифістів, напередодні його приїзду до З'єднаних Стейтів Америки в наступному тижні для підписання договору про відтягнення й знищення ракет середнього і близького засягу з атомовими головками з Европи і частинно з Азії та для ведення переговорів на верщинах також в інших регіональних справах з президентом Роналдом Реґеном.

Очевидно, ліберальна преса підкреслила більше позитивні сторони М. Ґорбачова, приховуючи від своїх читачів „голу" совєтську правду про комуно-російський імперіялізм, яким так хизувався совєтський „ліберальний" керівник, підкреслюючи позитивність і потребу в СССР однопартійної комуністичної системи, вдержання в дисципліні понад 100 націй і народностей, які нібито творять конгломерат „великого совєтського народу", совєтську готовість допомагати далі Афганістанові, Нікараґуа, Етіопії, Анголі і всім іншим комуністичним режимам, які мусять, мовляв, чимось оборонятись проти виступу на них „західніх імперіялістів".

Без сумніву, кажуть спостерігачі, він не міг вести розмови із західнім тележурналістом, який до речі, має великий журналістичний досвід, хоч сам є прихильником ліберального напрямку у політиці тільки в негативному сенсі, тому, М. Ґорбачов погодився на переговори про дальшу редукцію нуклеарної зброї, аж до 50 відсотків, але відкинув в дуже катеґоричний спосіб збільшення жидівської еміґрації з СССР, заповідаючи при тому, що совєтські еміґраційні бюра ОВІР будуть й далі розглядати кожний випадок бажаючих виїхати з СССР на індивідуальній, а не збірній базі. Афганістан він вважає „сусідньою країною", з якою в минулому Совєтський Союз вдержував приязні відносини, ну і якже ж не допомогти сусідові; Нікараґуа і Куба мусять отримати економічну і військову допомогу СССР, бо інакше їх поглинуть імперіялісти, а народи Південної Америки також мають право на вищий життєвий рівень, на суверенні права, на медичне й інше забезпечення і не мусять вічно жити під диктатом інших; в афганську проблему можна скоро розв'язати, якщо Адміністрація президента Р. Реґена перестане допомагати партизанам муджагедінам, але про виведення власної 120,000 армії не згадував ні словом; Совєтський Союз не збирається на нікого нападати, але вдержує найбільшу у світі армію, озброєну до зубів наймодернішою зброєю; порушення людських прав існує не тільки в соціялістичних, але також в капіталістичних країнах, в тому числі в ЗСА; „перестройка" і „гласность" будуть реалізуватися совєтськими способами і методами; інших політичних партій не потрібно, бо комуністична партія подбала про розв'язку усіх питань життя, оборони, соціяльного забезпечення своїх громадян; СССРС також працює над стратеґічною оборонною системою; афера Боріса Єльцина належить до катеґорії внутрішніх справ СССР і, зрештою, в Адміністрації Р. Реґена також відбувалися і відбуваються персональні зміни в уряді, а нікараґуанські сандіністи ніколи не становитимуть загрози для ЗСА чи інших країн. Нікараґуа не стане пляцдармом СССР в Центральній Америці; Берлінський мур не є справою СССР, бо сателітні держави є суверенні і тільки вони можуть вирішити цю справу.

Інтерв'ю тривало точно одну годину, більшість часу однак зайняв на вступ до інтерв'ю і на відповіді М. Горбачов, не даючи таким чином нагоди Т. Брокову ставити більше питань, до яких, правду кажучи, совєтські керівники не привикли.

„Ґласность" — як далеко?

Джерзі Сіті, Н.Дж. — У видавництві відомого „Фрідом Гавз" появилася рівночасно в ЗСА і у Великобританії книжка під заголовком „Ґласность — як далеко?", яка крім вступу президента „Фрідом Гавз" Джана Ріма подає точний зміст двох семінарів, що відбулися в 1987 році, а це 7-го березня і 11-го квітня ц.р., із участю знавців совєтських проблем за ініціятивою саме „Фрідом Гавз".

В першому семінарі взяло участь дев'ять колишніх совєтських горожан, які тепер перебувають вже постійно на заході, і між ними була одна українка — Надія Світлична.

В другому семінарі брали участь колишні мешканці Східньої Европи, які тепер живуть на Заході, а це п'ять поляків, три мадяри і два чехи.

В книжці находяться точні записи обох семінарів із поданням питань, які ставив модератор цих семінарів, що ним був Леонард Суссман. На кінці находяться біографії усіх учасників.

Замовляти книжку можна пишучи на адресу: Freedom House, 48 East 21st Street, New York, N. Y. 10010.

Відбулось зібрання Уряду УНР у Філядельфії

Філядельфія, Па. (ОУП-С). — Чергове зібрання Уряду УНРеспубліки відбулося в днях 21-22-го листопада 1987 р. в домі УНР у Філядельфії в присутності його членів, Президента УНР М. Лівицького, віцепрезидента УНР проф. Ю.Бойка (з Мюнхену), редакторки „Мети" Г. Царинник і голови УІБ Т. Носко-Оборонів, що секретарювали на зібранні.

На порядку нарад були справа 1000-річчя удержанлення християнства в Україні, консолідації й координації українського політичного життя в екзилі, підготова до X Сесії УНРади, справа 70-річчя суверенности України — акту 22-го січня 1918 р. Окрему увагу присвячено справі дослідження Великого голоду в роках 1932-33. На внесення проф. І. Самійленка ухвалено піддержати закінчення праці урядової Комісії Голоду у Вашінгтоні. Ця справа зокрема важлива для акції Уряду УНР перед Міжнародним Судом Справедливости в Гаазі, бо її здержано тимчасово до часу оприлюднення звіту згаданої вашінгтонської Комісії Голоду.

Зібранням проводив Голова Уряду проф. Яр. Рудницький з Канади.

Після зібрання Уряду відбулося засідання Президії УНРади під головуванням інж. П. Лимаренка.

„Думка" виступить в катедрі Св. Патрика

Ню Йорк. — Український хор „Думка" під дириґентурою Семена Комірного, знову, як і в минулих роках, виступить з концертом українських колядок в римо-католицькій катедрі св. Патрика, при П'ятій авеню та 51-ій вул. у неділю, 20-го грудня ц.р., о год. 4:45 по полудні. В українських колядках відображується побожність народу, який в 1988 році стяткуватиме 1000-ліття Християнства в Україні.

Програма концерту колядок у катедрі св. Патрика включатиме: „Бог Предвічний" обр. А. Кошиця, „На Йорданській річці" обр. К. Стеценка, „Днесь поюще" обр. К. Стеценка, „Щедрик" обр. М. Леонтовича, „А в нашого господаря..." обр. К. Стеценка, „Дорий вечір тобі пане господарю" обр. К. Стеценка, „Різдвяні дзвони" обр. Я. Яцкевича, „Ой видить Бог" обр. К. Стеценка, „Нова радість стала" обр. О. Кошиця, і „Свята ніч" обр. І. Брек, солістка С. Качарай, акомпаньямент Тетяни Поташко.

У провінційному уряді Манітоби є шість українців

Вінніпеґ, Ман. — Українські газети в Канаді повідомили, що у новому провінційному уряді Манітоби, тобто в кабінеті міністрів, є шість канадців українського походження.

Ними є: Василь Уруські, міністер громадянських справ відповідальний рівночасно за асекураційну корпорацію; Вілсон Парасюк, міністер здоров'я і спорту; Іван Баклащук, міністер доріг і транспорту; Григорій Гарап'як, міністер урядової служби, який відповідатиме також за дирекцію робітничої компенсації; Леонард Гарап'як, міністер сільського господарства; Джуді Василиця-Лейс, міністер культури, спадщини і розваг, відповідальна також за манітобську льотерійну фундацію.

Поминаючи значення поодиноких міністерств, треба ствердити, що чисельний стан міністрів українського походження є тепер найвищий. Коли йдеться про міністерство культури, спадщини і розваг (одно з важливих), то українці можуть багато скористати, бо міністер Дж. Василиця-Лейс має велике зрозуміння і чимало прихильности до політики багатокультурности та історичної спадщини в багатокультурній мозаїці Манітоби.

Як відомо, українців в Манітобі є приблизно 130-140,000 і вони становлять 12 відсотків всього населення провінції. Після англосаксів українці є другою найчисленнішою етнічною групою Політично українці определені до різних політичних партій: Нової демократичної партії (НДП), Консервативно-прогресивної та Ліберальної. Тепер при владі в Манітобі є партія НДП, яка у своєму кабінеті має 19 міністрів, шість з яких, як вже було сказано, є українського походження. Лідером НДП в Манітобі і прем'єрміністром уряду є Говард Повлі.

В Европі зростає вплив правих партій

Париж. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Джеймс Маркгем повідомляє про активізацію в багатьох европейських країнах правих партій і організацій, які будують свою стратегію на кличах „боротьби з небажаними еміґрантами".

Дж. Маркгем пише, що прикладом для таких партій є французький Національний Фронт — ультраконсервативна партія, яка добилася не лише політичного визнання, але й реального впливу. Останнім часом у Бельгії, Західній Німеччині, Швеції, Данії, Норвегії і Швайцарії партії типу французького Національного фронту все голосніше заявляють про себе.

У 1950-ті і 1960-ті роки західньоевропейські країни відчували гострий брак реальної робочої сили, і сюди почали напливати сотні тисяч еміґрантів з країн Північної Африки і Близького Сходу. В даний час становище різко змінилося. В більшості західньоевропейських країн зростає безробіття і праві політичні діячі побоюються, що наплив нових еміґрантів утруднить вирішення проблеми безробіття. Ці партії можливо не відіграють значної ролі в конкретних країнах, однак їх погляди, популярні серед значної частини населення, зможуть вплинути на діяльність традиційних політичних інститутів.

Яскравим прикладом цього є заява міністра внутрішніх справ Бельгії Жозефа Мішеля. Говорячи про становище в Брюсселі, четверть населення якого становлять еміґранти, Мішель заявив: „Ми можемо опинитися в становищі римлян, завойованих варварами 'зсередини'. Араби, югослави, турки — всі ці люди не мають нічого спільного з нашою цивілізацією і культурою".

Взявши за зразок французький Національний фронт, бельгійські націоналісти організували аналогічну партію і мають намір добитися представництва у парляменті. Лідер бельгійських правих Даніель Ферре заявив: „Ми боїмося, що до 2000 року іміґранти в Бельгії стануть більшістю і почнуть встановлювати свої порядки. Наша програма така: поперше, треба насильно депортувати з країни всіх незаконних іміґрантів, подруге, осіб, які довгий час не мають постійної праці, і потретє, всіх чужинців які віднімають працю у бельгійців".

Д. Ферре, як і більшість його однодумців в інших країнах, всякими способами намагається підкреслити, що програма його партії не має нічого спільного з расизмом і фашизмом.

Датська партія проґресу на недавніх виборах збільшила своє представництво в парляменті з чотирьох місць до дев'яти в першу чергу завдяки активній кампанії за виселення з країни іранців і ливанців.

У СВІТІ

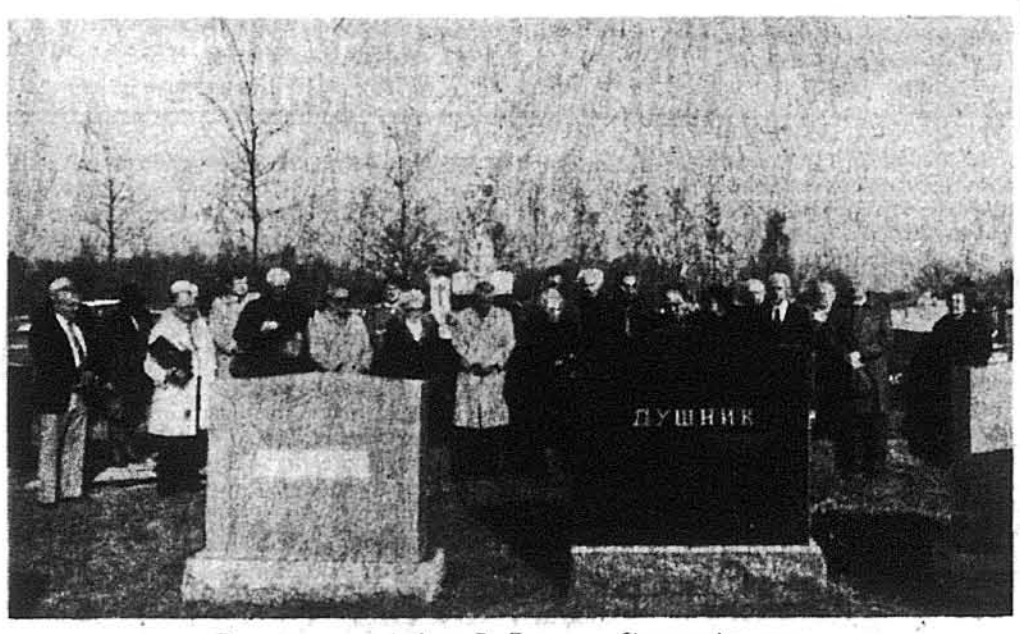
НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ТЕ, що ізраїльська армія традиційно вважається національним символом і звичайно спільнота не спішиться її критикувати, в останньому часі, у зв'язку з вбивством шістьох вояків двома палестинцями, які на „ґлайдері" перелетіли ливансько-ізраїльський кордон, деякі ізраїльські газети обвинуватили військове командування за цей випадок терористичного акту. Газети підкреслюють, що армійські охоронники повинні були помітити терористів скоріше і знешкодити їхній замір ще заки вони зуміли відкрити вогонь по військовиках. Газета „Гадашот" вважає, що відповідальні за цю частину командири повинні бути притягнуті до дисциплінарної відповідальности. „Звичайно немає поганих вояків, є натомість погані командири", — закінчує згадана газета свою замітку.

В ЗІМБАБВЕ, В АФРИЦІ негритянські терористи замордували 16 білих осіб. Як пізніше виказалось цей терористичний акт виконала група „революційних марксистів-ленінців". До цього брутального акту вбивства вони відкрито признались, залишаючи біля жертв свою писану погрозу для усіх білих. „Революціонери-ленінці" не стріляли білих, вони різали їх ножами, як скотину, виявляючи в цей спосіб свою жорстокість і свою недозрілість до державного життя, — заявили багато голів держав, в тому числі прем'єр-міністер Великобританії Марґарет Тачер.

НАД ІНДІЙСЬКИМ ОКЕАНОМ, трапилася в минулу суботу, 28-го листопада, летунська катастрофа, у якій загинуло 140 пасажирів і 19 членів обслуги. Літак „Боінґ-747" належав повітряній лінії Південно-Африканської Республіки. Вислані кораблі і гелікоптери на місце випадку помітили тільки рештки розбитого літака на поверхні океану і виловили кільканадцять людських тіл. Пропав також пасажирський літак Південної Кореї з 115-ма пасажирами і шістьма членами залоги. Однак в цьому випадку є ще надія, що його могли захопити терористи і тому літак втратив всякий зв'язок з контрольним пунктом.

СОВЄТСЬКИЙ „РЕФЮЗНІК" Владімір Пімонов, який вже від довшого часу намагається отримати візу на виїзд в Данію до своєї дружини, повідомив західніх кореспондентів, що агенти КҐБ по-старому, не зважаючи на політику „гласности", переслідують бажаючих виїхати на Захід осіб і тероризують їхні родини. Наприклад, вони вилучили телефонічний зв'язок до Валерія Сендерова і кілька разів зупиняли без жадної причини членів його родини. На зовні совєтські представники роблять усі можливі заходи, щоб Захід не довідувався про переслідування інакомислячих, але внутрі взагалі не помітно жадних змін, які повинні наступити по лінії заплянованих перемін і „гласности".

ПОСВЯТИЛИ ПАМ'ЯТНИК НА МОГИЛІ Д-РА В. ДУШНИКА

Група приятелів д-ра В. Душника біля пам'ятника.

Гемптонбург, Н. Й. (Роман С.Голіят). — Тут у суботу 14-го листопада 1987-го року, на Українському Католицькому Цвинтарі св. Духа, отець Патрикій Пащак, ЧСВВ, генеральний вікарій, ігумен і парох церкви св. Юра в Ню Йорку й о. монсеніор Петро Федорчук, у присутності вдови Марії, сина Марка і кілька-десятків приятелів св. п. д-ра Володимира Душника, який помер 5-го вересня 1985-го року, довершили посвячення пам'ятника на його могилі. Цей пам'ятник по мистецьки оформив інж. архітект Юліян Ястремський, особистий приятель Покійного. Іван Гурин виконав спорудження пам'ятника.

Над могилою промовив о. П. Пащак, який у своєму слові дав коротку характеристику життєвого шляху св. п. д-ра В. Душника, відданого працівника на журналістичному й науковому полі. Вклад праці Душника в історію українського поселення на терені З'єднаних Стейтів Америки є великою і багатою. Своєю працею для свого народу Покійний заслужив собі на це, щоб пам'ять про нього залишилася на довгі роки серед нас і тих, що прийдуть по нас. Спільним „Вічная Пам'ять" і спільною молитвою присутні попрощались з Покійним й автова валка переїхала до „Кроссвол ресторану" у Монтґомері, Н. Й., де відбулося спільне прийняття-поминки.

У ресторані, після молитви, яку провів о. Пащак,

(Закінчення на стор. 3)

ДОПОВІДЬ О. Д-РА М. ВОЙНАРА

Ню Йорк. — Тут у власних приміщеннях при 63 Четверта Авеню, Наукове Товариство ім. Шевченка влаштовує доповідь „Церковний устав Ярослава Мудрого", яку виголосить о.д-р Мелетій Войнар в суботу, 5-го грудня ц.р., о год. 5-ій по полудні.

ВЕЧІР ТВОРІВ І. ФРАНКА

Ню Йорк. — Тут в п'ятницю, 4-го грудня ц.р., о год. 6:30 вечора Літературно-Мистецький Клюб, при 136 Друга авеню, влаштовує вечір творів Івана Франка у виконанні Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької.

В АМЕРИЦІ

ДЖАН ТЕСТРЕЙК, ЯКИЙ БУВ капітаном літака лінії TWA, який був схоплений в Бейруті 1985 року, старався бути політиком. Республіканці стейту Мізурі застановляються над його кандидатурою до стейтової асамблеї, натомість він особисто задивляється на пост заступника губернатора. Тестрейк цього місяця кінчає 60 років і він мусить обов'язково піти на пенсію як пілот лінії TWA.

КУБИНСЬКІ В'ЯЗНІ У НЕДІЛЮ, 29-го листопада ц.р., звільнили всіх 26-ох закладників у федеральній тюрмі в Луїзіяні. Кілька хвилин після того, як закладники опинилися на волі, представник Уряду, що вів переговори, чотири в'язні та три свідки підписали формальний договір, закінчуючи другий з черги найдовший в'язничний заколот в історії ЗСА.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00, UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Проблема імігpації в ЗСА й Европі

Кордони З'єднаних Стейтів були довгий час широко відкриті для допливу нових імігрантів. Запрошувала їх прегарним закликом Статуя Свободи при в'їзді до нюйоркського Гадсону. Прибуваючих сюди, ніхто не перевірював і за ними не стежив — поселювався кожний, де хотів і як міг. Щойно в 1890 році заведено примус для нових імігрантів переходити почерез перевірку на острові Еліс під Ню Йорком. Припис злагіднено, перепускаючи через табір на цьому острові тільки підозрілих — їхнім фізичним станом, наприклад, затримувано й часто завертано до країни, звідки імігрант прибував, хворих на туберкульозу чи епілепсію. Першу еміграційну квоту встановлено щойно у 1921 році. Від цього часу появлялися різні розпорядки а з цим створювалися різні закони. Історія українського поселення в Америці знає, що перші заробітчанські імігранти прибували сюди на основі підписаних з агентами умов щодо праці головно в копальнях вугілля в Пенсильванії. Наплив нових імігрантів після Другої світової війни прийшов знову на основі нового закону, а переселенські авторизовані Вашінґтоном аґенції, між ними наш Злучений Український Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК) знає, скільки було мороки з презірними обмеженнями та щораз новими розпорядками щодо права в'їзду такої-то категорії осіб.

Зовсім інша проблема виринула з масовим напливом осіб нелеґальним шляхом. Найбільшими центрами таких нелеґальних імігрантів був і є Ню Йорк, як 10-мільйонове муравлище, в якому легко згубитися, та Сан Франсіско й інші міста у Каліфорнії, куди масово переходили і переходять „сухим кордоном" безробітні з Мехіко. У минулому році Конґрес прийняв закон про амнестію для тих, які щонайменше 10 літ перебувають в Америці і вміжчасі не були карані за ніякий злочин. Цей закон вдарив по всіх тих, які прибули пізніше задля заробітку. Знаємо, що, наприклад, масово прибувають жінки з Польщі, але також з Юґославії, щоби тут заробити і вертатися назад, — або — вживати всіх можливих заходів, щоби тут залишитися. На наших очах влада починає притягати до карної відповідальности працедавців, які затруднюють особи, що тут не мають дозволу працювати. Обмежування в'їзду нових імігрантів домагалася головно централя робітничих спілок, бо, мовляв, нові імігранти, яким працедавці платять меншу винагороду, відбирають працю юнійним членам.

Подібне, хоч не тотожне явище тепер у майже всіх країнах Західньої Европи. У Франції, Англії, Західній Німеччині та у скандинавських країнах постали навіть окремі організації, які борються проти напливу нових заробітчанських імігрантів, бо в усіх цих країнах, які спершу радо приймали заробітчанських імігрантів головно з Юґославії, запанувало безробіття. Та поважна антиімігрантська течія в західньоевропейських державах набрала політичного і соціяльного характеру. Опозиціоністи проти напливу нових імігрантів твердять, що ті імігранти спричиняються до зросту злочинства, наркоманії та навіть таких хворіб, як АЙДС. В обширній статті на цю тему в останньому недільному „Ню Йорк Таймсі" маємо інформацію, що у Франції є популярний рух проти приїзду туди на постійне поселення чи навіть тільки на тимчасовий заробіток марокканців, арабів, турків. Речник бельгійського Національного Фронту д-р Даніель Феррет перестерігає земляків, що пропорційне відношення між автохтонами і новими імігрантами щорічно погіршується на шкоду автохтонів і коли уряд не припинить напливу імігрантів, то на 2,000-му році різнокольорові імігранти матимуть більшість і можуть сягнути по державну владу. Національний Фронт у Франції й Бельгії, який веде кампанію проти приїзду імігрантів з Третього світу, належить до правого крила партійного вахляра. Так само у Західній Німеччині течія проти напливу імігрантів скріплює уряд правого центру Гельмута. У Швеції ця проблема така дразлива, що уряд рішив перевести плебісцит — чи нарід бажає собі нових імігрантів чи ні. З деяких арабських країн, як також із Греції, де є комуністичні режими, приїздять втікачі, які просять політичного азилю. Західньонімецький уряд рішив, що не даватиме азилю цим особам, які подорозі із своєї батьківщини зупинялися у якійсь країні Третього світу, формально невтральних, насправді прокомуністичних. Це цікава проблема, яка, на жаль, теж получена із численними особистими і родинними трагедіями.

Ярослав Курдидик

ПОРУЧ РОЗЗБРОЄННЯ — ХЕМІЧНЕ ПРИСПІШЕНЕ ДОЗБРОЄННЯ

Після 19-ти річної заборони, вже вкоротці, бо з початком 1988 року, у ЗСА розпочнуть продукцію нового виду хемічної зброї. А спонукою для цього, — як подає Пентаґон, а достовірні розвідчі джерела підтверджують, — є це, що СССР упарі з тим, хоч не припинює своєї барабанної пропаґанди про мир і припинення розбудови стратегічної нуклеарної зброї, то на самому ділі, починаючи ще від закінчення Другої світової війни, не припинив продукції т. зв. „нервного газу", як теж ще деякі інші токсичні хемічні речовини, що їх теж слід включити в засяжність хемічної зброї.

А хоч в останніх трьох роках совєтські представники від роззброєння постійно наголошують і запевнюють, що Совєтський Союз припинив продукцію усієї своєї хемічної зброї, а для того, щоби знищити старі запаси в СССР розбудовано цілу низку окремих нових споруд, але американські мілітарні речники заявляють, що всі ці запевнювання про знищення нагромадженої досі хемічної зброї — слід прийняти, як ще один совєтський блеф.

Зі своєї сторони чільні представники Адміністрації на чолі з Пентаґоном не припинюють постійно наголошувати — що, мовляв, Америка буде завжди цією країною, яка ніколи без огляду на найрізнородніші обставини — не розпочне ніколи вживати першою хімічну зброю на полях боїв.

Але на своє виправдання американські стратегічні теоретики, серед яких є чимало таких, які підтримують відновлення продукції хемічної зброї заявляють: „Хемічна зброя ЗСА матиме чисто оборонний характер, але водночас ця зброя перестерігає ворогів — що Америка має теж „нервний ґаз" і, що вона є в „постійній хемічній поготівлі.".

Діяпазон дії хемічної зброї, як теж вияви її смертельної нищівности назагал — не надто нам відомі, хіба за виїмком того, що її вжито в часі Першої світової війни на воєнних плацдармах у Франції і в деяких, дуже малих і не точно перевірених випадках, як це було у В'єтнамі та в часі семирічної війни між Іраком та Іраном.

Коли б уточнювати, то у загальних проявах, хемічної зброї не продемонстровувано настільки, щоби змогти виробити собі будь-яке точніше уявління про те, як нею насправді володіти. Все, що нам відоме, то хемічну зброю обмежувано до лябораторійних експериментів, а невеликі досі військові бойові з'єднання — вишколювано для суто хемічної протиоборони, але про їхню ролю знаємо теж не надто багато.

Якщо, однак, ідеться про наставлення у розцінюванні, то совєти враховують хемічну зброю, як один із паростків конвенціональної війни, тобто у перемішуванні її разом із наявними розривними стрільнами. Зате американські мілітарні знавці твердять, що посідання хемічної зброї є само по собі більш важливе, як може і саме евентуальне її використання. Із того теж виходить, що ЗСА інтеґрували хемічну зброю у свою загальномілітарну бойову маштабність.

Совєтський Союз настоює, щоби договорившись із ЗСА суцільно ввести абсолютну і ґльобальну заборону хемічної зброї. А далі, щоб після домовлення про редукцію ракет середнього засягу — поставити хемічну зброю, як чергову і найважливішу проблему у продовжуванні переговорів, про дальше роззброєння. Совєтський заступник міністра закордонних справ, В. Петровський заявив, що ЗСА, хоч і публічно погоджуються на цілковите вилімінування хемічної зброї, але насправді продовжують програму продукції, нової, т. зв. „бінарно токсичної зброї", а це оправдано може привести до цього, що і протилежна сторона розпочне теж негайно розбудову рівноважної хемічної нищівности.

„Бінарна зброя", це зовсім новий вид зброї, в якій токсичний ефект наступає тільки тоді, коли два хемічні складники, що їх вмощено у стрільно, змішуються під час його експльозії. Нищівність „бінарної зброї" слід звести до такої приблизно дефініції:

1) Закидування хемічних ракет, матиме на цілі вчинити у близькому ворожому запіллі великі втрати на проміжок часу, одної до двох, а це і допоможе військовим з'єднанням на окупацію обмеженої ворожої території.

2) Атака середнього засягу хемічних ракет триватиме дещо довше, чотири до шість годин, головним чином на ворожі командні пости. Завданням ракет, буде викликати не тільки хаос, але зневтралізувати керівництво і закріпитися глибше у ворожій території.

3) Є ще теж і такі пляни, щоб евентуальні атаки переводити мішаною амуніцією, тобто розривними і хемічними стрільнами. Така атака в комбінації буде більша загрозлива тому, що „нервний ґаз" просочуватиметься крізь щілини у порваній протитоксичній одежі.

Союзники ЗСА і члени НАТО зберігають на своїх територіях вже від десятиріч хемічну зброю, але тепер починають відмовлятися від того, щоби для успішної оборони Західньої Европи перекинути ще додатково „бінарну хемічну зброю", і таким чином не насторожувати ще додатково проти себе Москви. А хоч це справа невідомого ще майбутнього, як довелося б оборонити Европу перед комуно-московською евентуальною загрозою, але із цього виходить, що у випадку неминучої потреби „бінарну хемічну зброю" доведеться перекидати до Европи із американського материка.

Володимир Баран

Фортепіяновий концерт Ю. Осінчук у Дітройті

У надзвичайно скупих проявах музичного життя в нашій громаді фортепіяновий концерт Юліяни Осінчук був надзвичайно відрадною подією. Інстинктовно, відчуваючи потребу цієї громади глибшого естетичного пережиття, вона включила в програму концерту виключно твори українських композиторів, переважно подібних кольоритом своїх настроїв, в яких звучала раз буйна радість, то знову елегійна м'якість.

Що програма буде небуденна, виявилось уже в першій точці. Бортнянський відомий нам як композитор релігійних творів. Хоча говориться, що творив також опери, сонати, камерну музику, ці речі залишені поза часто виконуваними програмами. Його дві сонати в виконанні піяністки були легкими грайливими композиціями, які дозволяли їй на багате динамічне тінювання їх веселого, безжурного настрою.

Мирослав Скорик у своїй „Пісні Бойка", хоча в ритмі та кольористиці коломийки, виявився наскрізь оригінальним у випровадженні мелодійної лінії. Напричуд вдало вміла Юліяна схопити та віддати радість, безжурність та швидкість цього народного танку.

Дві поеми-легенди Віктора Косенка — це розливна розповідь про щось далеке минуле. Починаючи повільним темпом, в міру розвитку набирають драматичного насилення і пристрасти, щоби знову закінчити меланхолійним спокоєм. Соната Косенка — це доказ його великого таланту, що вказує скільки цінних творів ми могли ще від нього очікувати, коли б передчасна смерть не перервала його життя.

Оригінальна композиція Валентина Бибика, писана в модерному ідіомі. Початкові, відірвані тони, як би від себе цілковито відірвані. Але в міру її наростання та розвитку і динамічної потуги, відчувається певний настрій. Початково він чуттєво плиткий, однак, він переходить у крик розшуки самітної людини. Це може ілюстрація душевного стану людини, загубленої в юрбі. І цей цілковито відмінний настрій, віддаий з повним переконанням.

Дальшим об'явленням для слухачів були композиції Василя Барвінського. Їх підґрунтям є незаперечно наш мельос. Але перетравлені в його душі та виявлені його талантом, вони стають оригінальними композиціями, лірично-мрійливого настрою, хвилями дещо тужливі, які у виконанні Юліяни глибоко зворушували наші серця.

Подібно можна схарактеризувати другу рапсодію Миколи Лисенка „Думка-Шумка". Пісенність її мотиву — це виразно вияв почувань української душі і тому так радо приймала їх публіка.

Цілком природно, слухачі не дозволили їй зійти зі сцени без надлатків. Затримуючи основну настроєву лінію концерту, піяністка відіграла ще одну композицію Лисенка, та закінчила тріюмфально своєю власною, викликаючи ентузіястичне захоплення усіх присутніх. Ю. Осінчук виявилась мисткинею великого вродженого обдарування, вдумливим інтерпретатором задумів композиторів та технічних спроможностей високого рівня.

Нашу публіку належить обдарувати заслуженою похвалою. Своєю численною присутністю, вона дала доказ зрозуміння ваги мистецьких осягів, якими Оліяна Осінчук може оправдано пишатись.

Концерт відбувся у неділю, 22-го листопада ц.р.

Іван Боднарук

ЦІННА ЗБІРКА ПОЕЗІЙ

У Пітсбурзі 1986 року в Українсько-Американському Літературному Видавництві вийшла збірка поезій Василя Ящуна „З нив і доріг життя". Книжка видана чепурно в твердій обкладинці, на якій золотими літерами витиснені ім'я автора та назва книжки. Вступну статтю до неї написав проф. Володимир Жила. Книжка має XVI + 196 сторінок вісімки, видана на доброму папері.

На зміст книжки складаються вірші патріотичні, сатиричні, принагідні, присвятні й переклади з чужомовних поетів. У творчості відображений ідеалістичний реалізм із неоромантичними мотивами. У творах виступають усюди гарні описи природи, яку автор пристрасно любить і радо її малює. Він радіє життям, уміє поєднати в собі гнів і ніжність, розум і почування. Як ідеаліст, визнає примат духа над матерією. На першому місці він ставить любов до України, родини й рідного слова. Він поет із нахилом до філософічних роздумувань. Уболіває над жорстокою долею рідного народу, уміє всебічно розглядати життя.

Найбільшим твором у збірці є поема „Провина і кара". Це з великим реалізмом накреслені жахливі картини штучного голоду в Україні в 1932-1933 роках й большевицької влади в Західній Україні в 1939-1941 роках. Має ця поема 156 чотирирядкових строф. Неначе доповненням дантейських сцен цього твору є вірші „Відчай" і „За що і за кого?" (початок німецько-совєтської війни). На зміну одному окупантові прийшов другий, ще лютіший. Знущання гітлерівців над утомленим народом показано у вірші „Під окупантом". У багатьох віршах виступають автобіографічні подробиці. І так у творі „Пенати мого дитинства" згадує поет своє гірке дитинство, коли вся родина терпіла нужду у Ґмінді, а батько пішов на війну. Після війни родина вернулася на згарища і батько з дідом мусіли будувати нову хату і клуню. У споминах „сільська провесна" і „Сільська осінь" чужа природа Пенсильванії нагадує поетові красу рідної землі. В сонеті „Мандрую оком в буйнім царстві квітів" серце автора б'ється сильніше, коли бачить липу і ясен; воно для нього дорожчі від усіх квітів, бо нагадують йому рідний дім. У вірші „Чайка" він любується льотом чайки й завидує їй його. В сонеті „Блаженна ніч" мріє, щоб блаженна тиха ніч завітала в його рідну країну. Ідучи з рідної землі на чужину, заявляє поет, що „забрав очима й серцем" з рідних нив рідні скарби та поніс їх у світ свободи, світ нових доріг і видив, а ті скарби зустрічають у житті нові пласти, поспіх, ритми, дисонанси, напружений плід, труд.

Нам здається інколи, що в природі безладдя. Насправді ж усюди в ній панує гармонія (вірш „Гармонія"). Чим важчі бувають у житті турботи, тим міцніша перемога („Паралеля"). Треба нам зберігати рівновагу духа, бо хмари не стоять на місці, але приходять і відходять („Порада"). У дидактичному вірші „Підвалини" каже поет, що будувати хату треба від підвалин. У будові держави підвалинами є праця, наука, віра в Бога, братня любов, рідна мова, Церква й рідна школа. Всі новочасні винаходи й відкриття існують тільки завдяки тому, що Бог дає їм можливість існувати; інакше вони розплилися б, як дим („Відкриття"). Мир може панувати тільки там, де є справедливість („Мир і справедливість"). У свободі є коріння усіх наших чеснот. Нема свободи, то й нема любови. Свобода дає нам спонуку до діл і радість життя. Тому автор заявляє, що хоче бути свобідним у своїх думках і не терпить гніту чужої думки, бо гніт стискає розум і політ. Людині ніщо не заступить серця і любови батьків („Малим і великим"). Є теж чимало віршів універсального змісту, як „Свобода", „Історія", „Час", „Тінь", „Гармонія", „Паралеля", „Лиходійство", „Депресія" й інші.

Деякі вірші присвячує автор знатним людям або членам своєї родини. Тут належать вірші „Поляглим під Крутами" і „Під Бродами". Броди згадує поет також у творі „Далеко ти, за морем", кажучи, що голос рідної землі пішов із ним на чужину. „На Вайлдвудському бордвоку" присвятив Ящун дружині й дочкам. У 35-ліття української радіопрограми М. Комічака написав вірш „Народна пісня", де підкреслена вага пісні. На честь Митрополита Шептицького, мужа епохи і святця, маємо у збірці два вірші. Патріярхові Сліпому присвячено чотири вірші: „Тернистим шляхом", „За справу Божу і за народ", „З останніх хвилин патріярха Йосифа" й „Під стягом патріярха Йосифа". Сонет „Правозахисникам" величає тих, що воювали за Україну та її права. Вірш „Разом" присвятив поет дружині, сонет „Цінність" дочкам, а „На шлях юности" своїм внучкам, закликаючи їх плекати гарні прикмети душі та любити Бога й родину. З українських поетів збірка вшановує Шевченка, Франка й Б. Лепкого.

З актуальних подій порушена Чорнобильська трагедія („Монолог чорнобильця") і прикрий епізод із

(Закінчення на стор. 3)

Яр. Климовський

Ювілейна виставка з приводу Тисячоліття

Час летить ракетою і ми вже впритул Тисячоліття Хрищення Руси-України. Історія осудить чи ми належно приготовились до його відзначення. Історія, як наука об'єктивна, справедлива очевидно інакше підійде до святкувань на рідній землі, інакше поза нею. Ці святкування, як знаємо, в Україні зумовлені історичними обставинами. Святкування в діяспорі зумовлені поза іншими аспектами вкладом нашої праці і гроша.

Як видно, всі ділянки нашого життя на поселенні, не зважаючи на деякі ускладнення, зв'язані з пропаґандою „другої сторони", що їх треба переборювати — працюють аж до втоми, щоб оці святкування вийшли величньо, гідно, достойно.

Нас турбує лиш одно питання — чи бува ми дещо не запізно взялися до цих відповідальних приготувань? І саме тому нам слід надолужити час, який, як сказано, не стоїть на місці.

* * *

Мистецтво — відомо — є дуже важливою складовою частиною культурного дорібку людської збірноти, який чимало важить на її престижу навіть у міжнародних відносинах.

Так, як українські науковці та вчені відзначають оцю величну подію своїми епохальними науковими працями, українські образотворчі мистці звеличають історичну дату 988 своїми монументальними творами.

Як бачимо одних і других праці тематичні, та це не означає, що вони зображуватимуть факт самого Хрищення Руси-України, але і все те, що має якесь

(Закінчення на стор. 3)

Степан Яворський

Дослідна праця про нацистських воєнних злочинців у Канаді

II.

Авторка признає, що ставлення канадських державних чинників до українців в роках 1947-1951 назагал не було прихильним. Ось вже в 1948 році канадська іміграційна служба почала допускати до Канади балтійців, які були членами німецьких есесівських військових відділів. Натомість українських членів Дивізії Галичина впускати до Канади почали лише восені 1950 року. Уряд Канади пояснював цю дискримінацію проти українців цим, що балтійців примусово рекрутували до есесівських військових відділів, тоді коли українці вступали до Дивізії Галичина добровільно.

У розділі про українську Дивізію Галичина, який займає 43 сторінки машинодруку, авторка присвячує багато місця питанню недостатньої перевірки політичної благонадійности членів Дивізії. Коментуючи про історичне тло творення Дивізії Галичина, авторка підкреслює те, що обі українські релігійні ієрархії — католицька і православна одобрювали творення Дивізії. При цьому вона зазначує, що Митрополит Шептицький в 1942 році засудив звірства проти жидів, а спеціяльно участь української поліції у винищуванні жидів. Вона звертає увагу на те, що до Дивізії зголосилося 80,000 добровільців, з яких 50,000 було прийнято.

Покликаючись на книжку Філіпа Фрідмана про українсько-жидівські взаємини під час нацистської окупації, авторка твердить (цитую): „Фактом є, що коляборація українців у німецькій кампанії елімінувати жидів була дуже поширена. Частинно це була реакція придумана німцями, як відповідь на екзекуції українців органами НКВД. Уже в перших тижнях окупації, грабіж і насильство проти жидів бандами українців мали місце в міських і сільських районах, часто організовані і керовані членами місцевої інтеліґенції". Для „рівноваги", А. Родал цитує цього ж Фрідмана, який згадує про численні випадки з боку поодиноких українців і українських організацій в захисті і переховуванні жидів, ризикуючи при тому своїм життям.

Авторка багато пише про українські мілітарні і поліційні формації у 1941-1942 роках, та про участь українських вартових при депортації жидів з різних районів Польщі. Вона також згадує про службу українців у ґетто та концентраційних таборах. Пишучи про українські відділи „Ролянд" і „Нахтіґаль", авторка признає що у висліді розслідувань німецьким судом, не було доказів про участь цих відділів у винищуванні жидів. Покликаючись, однак, на працю Германа Рашгофера про леґальне тло справ Оберляндера і Сташинського, вона каже, що: „німецький суд погодився з тим, що індивідуальні члени цих відділів — всупереч інструкцій і приказів, які вони отримували, могли брати участь в деяких жорстокостях".

А. Родал припускає, що багато українців, які служили в німецьких військових відділах і в німецькій поліції, мали нагоду вступити добровільцями до Дивізії Галичина. Хоч немає ніяких доказів на це, що серед членів Дивізії, які іміґрували до Канади були члени вищезгаданих формацій, авторка часто підкреслює, що брак доказів на присутність в Канаді дивізійників — колишніх членів поліції або інших військових формацій, є результатом недостатньої перевірки канадськими іміграційними і поліційними чинниками.

Авторка признає, що крім голослівних тверджень з боку совєтських і польських урядових сторін (хоч ці твердження не досліджувано в совєтських і польських архівах, — каже А. Родал), немає доказів на те, що Дивізія Галичина, як мілітарна одиниця, поповнила будь-які воєнні злочини. Вже з початком 1944 року, коли Дивізія скінчила свій вишкіл, нацистська кампанія проти жидів на Україні була здебільша закінчена. Правда, — каже А. Родал — Дивізія брала участь у боротьбі з партизанами в Юґославії і Словаччині. В рядах цих партизанів служили також жиди, які раніше схоронились від винищуваних акцій.

Хоч багато есесівських відділів служило в концентраційних таборах, немає доказів на це, що членів Дивізії „Галичина" вживано для цієї служби. Авторка приходить до такого висновку (цитую): „Хоч закиди про поповнення воєнних злочинів Дивізією, як військовою одиницею, можуть бути дальше досліджувані, не знайдено основних доказів, які б ці закиди підтримували. Більш доцільна, хоч тяжка, дорога дальших досліджувань була б спрямована для устійнення минулого індивідуальних членів Дивізії перед їхнім вступом до цієї формації.

У своїй праці А. Родал постійно повертається до справи недостатньої перевірки членів Дивізії, і натякає, що багато з них могло іміґрувати до Канади на підставі неправдивих свідчень про своє минуле. Рапорти британських офіцерів і урядовців, на думку А. Родал, підтверджують припущення, що перевірка членів Дивізії була поверховна. Авторка спеціяльно наводить цитати з рапорту Галдейн Портера, британського урядовця відповідального за перевірку членів Дивізії. Висновки Портера були назагал прихильними для Дивізії, хоч він признавав, що проблема точної перевірки була ускладнена. В своєму рапорті він підкреслював це, що причини масового вступу українців до Дивізії були мотивація здобути незалежну Україну і боротьба з большевиками.

Неозначене число колишніх членів Дивізії прибуло до Канади в січні 1951 року, хоча вже в червні 1950 року вони дістали дозвіл на іміграцію. Це спізнення було спричинене протестом Канадського жидівського конґресу, який твердив, що серед членів Дивізії були воєнні злочинці. В тому часі Канада отримала від Британського міністерства закордонних справ заяву, базовану на рапорті Портера, такого змісту: „Під час перебування в Італії цих людей перевірювали совєтська і британська місія і жодна з них не знайшла доказу на те, що члени Дивізії воювали проти альянтів, або що вони брали участь в злочинах проти людства. Їх поведінка, від часу, як вони прибули до цієї країни, була добра і вони ніколи не давали познак на те, що вони були в найменшій мірі заражені нацистською ідеологією".

Закінчення буде.

Найбільше нагород здобули українські діти

Першуни протипожежного конкурсу в Нюарку, Н.Дж. (зліва): директорка школи св. І. Хрестителя Сестра Марія, ЧСВВ, Христя Ґудзій, Дора Гапій, Дарка Юрчук (найвища), Мая Мілянич (справа).

Нюарк, Н. Дж. — Учні української католицької школи св. Івана Хрестителя взяли участь у конкурсі протипожежного тижня в жовтні ц.р., який спонзорувала місцева організація пожежників. У конкурсі взяло участь понад 2,500 дітей — учнів публічних і католицьких шкіл міста Нюарку від садочку до восьмої кляси включно. Конкурс полягав у тому, що діти виготовляли афіші, які ілюстрували як найкраще запобігти пожежі. Головну нагороду в формі 500-долярового державного бонду отримала Дарія Юрчук — учениця восьмої кляси, за свій оригінальний афіш, який був видрукований 3,000 накладом і розісланий до всіх шкіл міста Нюарку. Перше місце серед першоклясників зайняла Христина Ґудзій. Перше місце серед третьоклясників зайняла Дора Гапій. Перше місце серед четвертоклясників — Мая Мілянич. Першуни були нагороджені 100-доляровим державним бондом.

Церемоніял вручення нагород відбувся в Нюарку в присутности представника посадника Нюарку Клауда Колемана та начальника пожежників Стенлі Косупа. Для дітей була представлена особлива програма, яка в особі розговірного роботаводогона повчала дітей як поводитися у випадку пожежі та як запобігти їй. Українська парафіяльна школа св. Івана Хрестителя під вмілим керівництвом директорки Сестри Марії, ЧСВВ, відзначається високим рівнем навчання, цікавими програмами та задоволеними дітьми.

Світляна Андрушків

Ювілейна...

(Закінчення зі стор. 2)

відношення безпосереднє чи посереднє до цієї знаменної дати.

Цю образотворчу виставку організує Українська Мистецька Ґалерія „Дора" у Філядельфії в днях 4-го - 6-го грудня ц.р. у приміщеннях Українського Освітньо-Культурного Центру.

Подаємо прізвища мистців-малярів і мистців-скульпторів за абеткою: Андрусів Петро, Армстронг Гамілтон, Армстронг Роксоляна, Бачинський Володимир, Божемський Богдан, Василишин Роман, Вирста Темістокль, Головінська Мотря, Гура Юрій, Ґеруляк Слава, Дядинюк Ольга, Зубар Марко, Капшученко Петро, о. архипресвітер Кіндзерявий-Пастухів, Козак Юрій, Козак Ярема, Лада Софія, Левицький Тарас, Лісовська Зоя, Мадай Андрій, Мазяр Люба, Нижанківська Лада, Палійчук Василь, Петришин-Оленська Аркадія, Рожок Стефан, Соловій Юрій.

Ця виставка буде пересувною, тобто буде повторена в наших більших осередках північноамериканського континенту.

Мистці, що зголосили свою участь у цій унікальній виставці, є нам усім добре відомі, тож їхня мистецька творчість дає запоруку високого рівня їхніх малярсько-скульптурних експонатів.

Посвятили...

(Закінчення зі стор. 1)

першою промовила Іванка Коць, яка розповіла про своє знайомство з В. Душником ще зі Львова. Бесідниця згадала про журналістичну працю Душника, якого вона знала ще з ґімназійних часів, коли він дописував до „Смолоскипа". Душник, як націоналіст, був дуже активний у студентському житті, за що його переслідувала польська поліція. Його викинули з бережанської ґімназії за те, що польська поліція знайшла у його кишені націоналістичний журнал „Сурму". Він виїхав до Львова і тут став особистим приятелем родини Іванки. Після матури, Душник виїхав на студії до Лювену. Як у Львові, так і по його приїзді до ЗСА, він безперервно плекав приятельські відносини з родиною Коць. Покійний був надзвичайним українським патріотом і жив українськими успіхами. Він був передовим журналістом, публіцистом і автором багатьох публікацій Пам'ять про нього залишиться на завжди.

Мґр Іван Базарко, колишній президент СКВУ і довголітній директор канцелярії УККА, який працював разом з Душником на протязі 23-ох років, у своєму слові дав коротку характеристику взірцевого працівника на суспільно-громадському відтинку. З журнаслітичною працею д-ра Душника. Базарко запізнався ще в 1933 р. коли він прочитав у „Студентському Віснику" статтю Душника про „Проблеми Західньої Европи", яку цей написав як студент лювенського університету. Полк. Евген Коновалець вислав Душника, як здібного журналіста після закінчення студій в Бельгії до ЗСА, щоб він на тому терені продовжував націоналістичну роботу в рядах ОДВУ. Покійний, до останнього дня свого туземного життя стримів до громадського поєднання, бо в „єдности сила народу!" „Нам є жаль, що ми не маємо ким заступити д-ра В. Душника". Нехай пам'ять про нього залишиться між нами назавжди!

Черговий промовець ін інж. арх. Юліян Ястремський, у своїй англомовній промові згадав, що він і його дружина Оля знали Душника ще з 1938-го року. В тому році Оля Лепкова, приїхала до ЗСА, і тут дала ряд сольо-концертів. Першу допомогу вона дістала від Душника, який в той час розгорнув широку діяльність ОДВУ. Юліян, як студент Колюмбійського університету, приятелюав з Душником. Бесідник у своїй промові дав цікаве порівняння Душника з проф. Смаль-Стоцьким. Промовець ствердив, що під цю пору немає людини, яка заступила б, працьовитого і відданого українській справі ред. Душника.

Д-р Роман Олесницький, колишній комерційний аташе польського уряду в Ню Йорку, приятелював з д-ром Душником після свого приїзду до ЗСА в 1936 р. Щоб інформувати наших діячів, про наміри польського уряду відносно українців, Олесницький стрічався часто з діячами ОДВУ: Душником, Іваном Різником, Евгеном Ляховичем, д-ром Лукою Мишугою, тодішнім ред. „Свободи" і адвокатом Михайлом Пізнаком Згадані особи були речниками американської України. Сходилися вони часто в ресторані брата Душника, який в той час сусідував з теперішнім підприємством „Мейсис" — на Бродвею. Коли вибухла Друга світова війна. Олесницький купив рибний склеп, бо польське торговельне представництво перестало діяти. В 1943 р. Душника змобілізовано до американської армії.

Після Другої світової війни, оба приятелі сходилися для виміни думок і гри в карти до мистецького „Салмаґунді" клюбу, на 5-ій авеню, членами якого вони були. Бесідник згадав, що Душник був перекладачем у штабі ген. Даглеса МекАртура, де стрічався з ген. Деревянком, українцем, речником совєтського уряду. Кілька років Душник працював, як представник Католицької Акції в Бразилії. Бесідник назвав Марію і Володимира Душника „воркоголіками", тобто, безперестанно працьовитими. Своє слово він сказав в англійській мові. В особі Володимира, Олесницький втратив особистого приятеля, з яким провів десятки років на конструктивній громадсько-політичній роботі.

Д-р Юрій Солтис, запізнав д-ра Душника на терені праці УККА. Доповідач підкреслив у своїй промові, що він бачив у Душникові людину, що вміла зводити молодих зі старшими. Він лагодив непорозуміння в громаді. Покійний був завжди вирозумілий і товариський. Пам'ять про нього залишиться довго.

Роман Ференцевич, довголітній приятель Душника, співпрацював з ним понад 20 років при видавництві англомовного „Українського Квартальника". Ференцевич цінив прямолінійність Покійного, як в особистому, так і в громадському житті. Він звернув увагу, що коли б д-р Душник не видав в англійській мові книжки про участь наших владик у Другому Ватиканському Соборі, то ми не мали б цієї преважної історичної публікації. Він дальше говорив, що Душник опрацював „Історію Українського Поселення в ЗСА". Ця дуже важна публікація в англійській мові повинна побачити світ. Ми повинні доложити усіх зусиль, щоб цей готовий до друку манускрипт знайшовся в скорому часі на книжковому ринку, бо це історія украніського поселення в ЗСА. Бесідник радив, що через приєднання передплатників, ми можемо здобути фінанси на покриття коштів видавництва. Появою цієї останньої праці Душника, найкраще вшануємо Його Пам'ять!

Володимир Пізнюк, наймолодший приятель Душника, пригадав присутнім, про свої зустрічі з Покійним. Він шанував Душника за його товариський тон. Будучи членом Ювілейного Комітету „50-ліття журналістичної і громадсько-політичної праці д-ра В. Душника" в нього залишився найкращий спомин про Покійного, як добродушну й товариську людину.

Мирон Леськів, знав Душника з праці в ОДВУ і з редаґування націоналістичних журналів „Тризуб", „Україна" і „Націоналіст". Леськів в той час відповідав за адміністрацію ОДВУ і повищих видань. Бесідник, на підставі довголітньої співпраці з Душником, сказав, що Душник, був націонаслітом, але, він не був „націоналістичним фанатиком". Непорозуміння в проводі ОДВУ допровадили до того, що ряд осіб залишили цю організацію. Леськів також згадав що „тому, що ми були членами ОДВУ, то американці вислали нас на Далекий Схід". Душника, як журналіста, покликали на перекладача до штабу ген. МекАртура. Після закінчення Другої світової війни й повороту до ЗСА, Душник зв'язався з американським журналістичним світом, а це дало йому нагоду пропаґувати серед англомовного світу українську справу. У своїх статтях, Душник віддзеркалював події, які відбувалися на терені ЗСА.

Дружина Покійного, Марія Душник і син Марко, майор американської армії в резерві, дякували усім, особливо Уляні Дячук і її чоловікові, і Евгенові Луцькому — довголітньому адміністраторові „Українського Квартальника", що прийшли вшанувати Пам'ять Мужа і Батька.

Д-р Володимир Душник був довголітнім співредактором „Свободи", редактором англомовного „Українського Тижневика", англомовного „Українського Квартальника" і усіх англомовних видань УККА, а також автором багатьох меморіялів які висилались тисячами до урядів держав і Організації Об'єднаних Націй.

НЮЙОРКСЬКА БІРЖА та 1,100 її працівників дійшли до тентативного порозуміння в справі трирічного контракту Це порозуміння тепер мусить бути одобрене льокальною профспілкою бюрових і професійних працівників міжнародної профспілки.

Цінна...

(Закінчення зі стор. 2)

Мирославом Медведем („Гасло і чин"). У вірші про Тисячоліття Християнства України поет каже:

Наш змаг увічниться
тріюмфом,
Бо наша сила й перемога
Христос і дух до боротьби.

Радість народу з приводу проголошення у Львові маніфесту волі віддзеркалена у вірші „Сон". У творі „Лицарям першого походу на Київ" (31-го серпня 1919) домінує віра, що хоч веселку затьмили хмароносці, ідея живе в нас і скине кайдани".

У збірці є чимало творів сатиричного змісту. Сюди належать: Багатий, Звичайний, Безробітний, Щирий прошак, Хисти, Джентльмен, Бува, Милосердна, Услужливий, Сноб, Бонтонна, Бур'ян, Глузливі визволителі.

Серед творів збірки є 16 сонетів. Сонет — це важка форма ямбічного вірша, бо мусить мати лише 14 рядків і чотири строфи, два перші — чотирирядкові, а два інші — трирядкові, або три перші — чотирирядкові, а четверта — дворядкова. У перших строфах наростає напруження змісту, а останні містять рефлексії поета і висновок. В останньому рядку часто буває замкнена головна думка твору в формі афоризму. Ящун справився з цими труднощами як слід і дав нам низку гарних сонетів, серед яких переважає форма петрарківських сонетів.

Велику частину збірки займає низка перекладів, у яких перекладач зберіг ритміку, настрій, зміст і стиль першотворів. Тут поміщено переклади з віршів англійських, американських, німецьких, польських, російських і білоруських. Є переклад чотирьох кримських сонетів Міцкевича, а саме: Акерманські степи, Буря, Бахчисарай уночі, Прочани. Ці сонети вивчав я колись напам'ять у школі, тому ще добре їх пам'ятаю. Стверджую, що переклав їх Ящун добре й гарно. З польської літератури маємо ще у збірці переклад віршів Словацького, Конопніцької, Норвіда, Тувіма і лавреата Мілоша. З німецької поезії фіґурують переклади Ґете, Гайне, Кернера, Айхендорфа й Ріска, з англійської — В. Вордсворта, Г. Лонґфелова, Р. Емерсона, Р. Фроста й інші.

Мова збірки Ящуна добра; рідко трапляються діялектизми в мові персонажів. Є багато добрих і гарних стилістичних засобів, як порівняння, алегорія, персоніфікація, метафора, алітерація, епітети. Звертаю увагу на гарні персоніфікації в сонеті „Ранок":

Свою роботу ніч скінчила:
Оцим дала спокійний сон,
Тамтим — журливий в сні
фантом
І відійшла. Своє зробила.

На зміну — ранок
відпочилий
Відкрив свій пишний
павільйон.

З новотворів автора запримітив я такі: шовколиста, злотострунний, гоньба, гугонять, стрілометно, язвене гниття, інисте намисто, терпимосні тенета, лихоспливи, ломотно, чорнокрилля, зорекрила зброя.

Гадаю, кожний з приємністю й користю цю збірку прочитає.

ПРИБУТКИ В ТОРГІВЛІ, починають зростати після 15-річного занепаду. Майбутність економіки узалежнюється від того, чи можливим буде тримати в стабільності цей зріст. Бо покищо підприємства в загальному вагаються в починах широких розбудов фабрик чи інвестицій на довшу мету.

В АТЛАНТІ В'ЯЗНІ ВИПУСТИЛИ чотирьох закладників, щоб показати із своєї сторони добру волю дійти до порозуміння. Звільнені закладники висловлюються дуже позитивно про своїх тюремних господарів і в їхньому імени прохали власті вислухати в'язнів та в якийсь спосіб допомогти їм.

ПЕРЕДЧАСНА СМЕРТЬ негритянського посадника Чикаґо відкриває новий розділ в муринській міській політиці. Передбачують, що наслідник померлого мейора буде також негр і не буде вже мати такого ворожого наставлення супроти себе на базі расовости.

ЮВІЛЕЙ Д-РА В. ШАНДОРА З НАГОДИ 80-ЛІТТЯ

З ювілятом я знайомий майже півстоліття. За цей час мав я можливість пізнати основно його погляди на різні прояви нашого громадсько-політичного життя, як також особисту вдачу. В розмовах на тему громадської праці ювілят завше твердив, що він почувається жовніром свого народу і довірені йому завдання виконує щиро і чесно, по-військовому, а все решта є справою історії. Нехай вона судить людей після їх вчинків, а не особистої реклями. Добрі й корисні діла не потребують реклями.

Маючи все це на увазі, Головна управа Карпатського Союзу з головою І. Кардашинцем та Громадський комітет на чолі з М. Шпонтаком вирішили відзначити ювілей В. Шандора з нагоди його 80-ліття та 55-ліття громадської праці святочним вечором-несподіванкою. З тих причин участь в ювілейному святі була тільки за запрошеннями.

Свято, що відбулося 17-го жовтня, коротким словом відкрив М. Шпонтак. Привітавши присутніх, він попросив протопресвітера о. І. Ткачука, пароха УПЦеркви, провести молитву. Святом проводив І. Кардашинець. На залі було коло 100 осіб. Серед учасників були люди зі всіх земель Соборної України, політичних партій та установ. Такий стан вповні відповідавціложиттєвій праці ювілята.

Святочну промову виголосив д-р Ярослав Падох. Крім біографічних даних, прелеґент аналізував праці ювілята, в яких він розробляв з історичної та правничої точки зору не тільки справу Карпатської України, як частини української незалежної держави, але й цілу державно-визвольну проблематику України. Зокрема висунув працю ювілята в секретаріяті Пан-Американської Української Конференції в роках 1948-1961 та в Конґресовому Комітеті, в Науковому Товаристві ім. Шевченка, в Об'єднаних Націях та ін.

Прелеґент представив працю ювілята як представника уряду Карпатської України в Празі. Ювілят своєю особою, розвагою, знанням державної проблематики у великій мірі причинився до стабілізації відносин між обома народами, головно по лінії економічній та постачання. Д-р Я. Падох підкреслив, що ювілят є останнім могіканом з тих, що своєю працею причинилися до створення та ведення карпато-української сфедерованої держави. Згадав при тім теплим словом тих, що з цих рядів відійшли, на першому місці незабутнього президента о. д-ра А. Волошина.

Після вечері Роман Левицький відспівав у супроводі бандури в'язанку пісень про Карпатську Україну та взагалі Карпати. Він грав і співав з властивим йому молодечим запалом, що публіка прийняла гучними оплесками.

Письмові привіти наспіли зі ЗСА, Канади, Европи й Австралії. Кардашинець прочитав привіт від Митрополита Стефана, в якім м. ін. є написано:

„Ви, як державний муж, віддано служили народові у змаганнях до суверенного життя у власній державі. Ваше ім'я і Ваша праця задокументовані в історії Закарпаття — нашої Срібної Землі, що вона була, є і буде невід'ємною частиною держави українського народу. Ви, Вельмишановний Ювіляте, гідно сповняли волю Небесного Отця, віддаючи своє знання, свої таланти для добра ближнього".

Митрополит Мстислав м. ін. написав: „З д-ром Шандором в'яжуть мене ще спогади з 1944 року, коли, розпочинючи нашу мандрівку в далеке невідоме, ми опинилися в Братиславі і користали там з підтримки та допомоги тамошніх українців, між ними і д-ра Шандора. Впродовж наступних десятиліть мав я нагоду слідкувати і втішатися все більше зростаючою громадською діяльністю цього непересічного сина Срібної Землі".

Проф. І. Самійленко передав привіт від президента УНРеспубліки в екзилі М. Лівицького, який дякує ювілятові за віддану працю в системі УНР. Самійленко, який є заступником голови Уряду, вітав від Уряду УНР і від себе особисто. В привіті він заявив, що в співпраці з ювілятом знайшов у ньому те, чого в наших громадських діячів часто бракує, а саме „віру ювілята і довір'я до нього". В ювілятові знайшов дружбу чесну й безкорисну, яку не можна ні купити, ні продати. Підкреслив політичні й наукові риси ювілята, які не є групові чи вузькопартійні, а загально національні, соборно державницькі. Свої побажання закінчив віршем Олеся: Тільки той досягає мети, хто йде, тільки той, що горить, не згоряє".

Проф. В. Жила, керівник Ресорту культури й науки в Уряді УНР, написав: „Я високо шаную Ваші ідеї й думки й вважаю їх нашим загальним політично-громадським надбанням. Люблю також Вашу людяність і відданість праці в галузі журналістики для добра української історичної науки. Ви один із небагатьох членів нашої карпато-української громади, який пам'ятних 1938-39 років, як офіційний представник карпато-українського уряду в Празі, ніс слово правди в чеську громаду, щоб її прихилити для української державности... Ви відомий політичний діяч, а при тому активний і принциповий громадський працівник, чуйний і вдумливий організатор та скромний громадянин".

Інж. М. Семанишин у своєму привіті дякував за вклад праці, яку ювілят віддав для Українського Конґресового Комітету Америки в роках 1948-1961, де був працівником канцелярії, членом різних Комісій УККА та брав участь в різних міжнаціональних конференціях. Своїми доповідями в терені ювілят поставив тверді основи під нашу централю в цій країні. Ювілят був теж інструментальним в творенні праці Пан-Американської Української Конференції. За цю працю для української спільноти висловив найсердечнішу подяку. Згадав теж Семанишин про дружину ювіляти Оксану та про її участь в зв'язку з працею ювілята.

Від головної управи Спілки Визволення України зложив привіт Олекса Калиник, стверджуючи, що „я є з Наддніпрянської України, а Ви, ювіляте, зі Закарпатської, але ми є брати рідні і нас єднає справа визволення України".

Від Літературно-Мистецького Клюбу вітав його голова Степан Крижанівський, який відмітив численні доповіді ювілята в ЛМКлюбі в індивідуальних і збірних імпрезах, в яких ювілят розглядав проблеми Карпатської України та ділився своїм політичним досвідом.

Отець Севастіян Сабол-Зореслав, ЧСВВ, з вдячністю ствердив, що представники українських земель, громадських і літературних установ, вшановуючи ювілята, „вшановують і нашу незабутню Карпатську Україну, якої представником і останнім могіканом Ви являєтесь. Ми Вам вдячні, Вп. Панове, що Ви сьогодні так щиро висловлювались про нашого політика і живучого ще із творців Карпатської України з 1938-39 років".

Письмові привіти надіслали:

Проф. В. Лев від філологічної секції НТШ: „Подивляю Вашу активність, Вашу зрівноваженість у дискусіях та нарадах. Ваші правильні погляди й рішення в різних ділових справах. Це може бути добрим прикладом для кожного, хто бере участь у культурно-національному і громадському житті".

Від Братства Карпатських Січовиків, Торонто, Канада: „З приємністю пригадуємо собі Ваші ефективні виступи перед торонтонською українською громадою, спочатку з рамени ПАУКонференції, пізніше на святкуваннях річниць Карпатської України, а останньо з рамени Уряду УНРеспубліки в екзилі. Всі Ваші виступи були на високому рівні, чим причинилися до скріплення доброго імені закарпатців серед українців міста Торонто".

Від Карпатського Союзу, філ. Чикаґо-В. Качуровський та І. Сарвадій.

Проф. В. Маркусь згадав про студентські часи ювілята та працю на рідних землях і пізніших установах на еміграції, подаючи, м. ін.:

„Ви вповні заслужили собі на признання і вдячність усієї громади як діловий, ініціятивний і громадсько наставлений понад партійний діяч. Бажаю відзначити Вашу широку публіцистичну і наукову діяльність, чого доказом є і Ваше членство з Історично-Філософічній Секції НТШ".

Д-р І. Жеґуц, Німеччина, у своєму привіті згадав про спільний громадський щедрий вечір у Празі в 1939 році, на якому ювілят виступав з промовою як представник уряду.

Ю. Буксар з дружиною у привіті відмітили, що ювілят в тяжких хвилинах нашого народу „не завагався взяти на себе велику відповідальність тяжкої праці". Крім наведених, наспіло ще багато письмових і телеграфічних привітів.

„Життя з книжки вивчити не можна, його треба пережити, а пережити можна тільки раз". Такими словами почав ювілят своє кінцеве слово. З того зробив висновок, що кожний громадсько-політичний діяч повинен передати свій досвід наступним поколінням у формі написаних спогадів.

Ювілят подякував усім присутнім за їх участь у цьому гарному вечорі та за труд тих, що його влаштували, в першій мірі інж. М. Шпонтакові та Головній управі Карпатського Союзу та його голові маґістрові Кардашинцеві.

„Карпатська Україна — була це велика доба і ґенерація, яка була її свідком і учасником, може бути вдячна Всевишньому за цю виїмкову честь", закінчив ювілят своє слово.

Внучка Христина і внук Александер вручили ювілятові букет квітів, при чому Христина продеклямувала дідусеві спеціяльний до цієї нагоди віршик.

Син Богдан вручив ювілятові підписану всіми присутніми почесну громадську грамоту, а другий син Іван подякував батькові та мамі за їхню любов, в якій оба виростали.

Кардашинець коротким словом згадав ще про батьків ювілята, подякував гостям за участь та членам громадського і ділового комітетів за надзвичайно добре виконаний та організований вечір під проводом інж. Михайла Шпонтака, а відтак попросив о. Сабола до переведення молитви. Вкінці ще раз присутні проспівали „Многая літа" в закарпатській версії, чим закінчено цей дійсно гарний і пропам'ятний вечір.

І. Кардашинець

Українська Американська Жіноча Допомогова Організація

Як минулими роками, так і цього року, подаємо касовий звіт із збірки „Діти-дітям" за роки 1986-87.

Зібрано: Відділ 1-ий, Ню Йорк 160 дол., Відділ 4-ий, Бруклин 95, Відд. 6-ий, Асторія 20, Відд. 7-ий, Керґонксон 288, Пласт 117, Церкви: о. І. Ткачук 93, о. В. Базилевський 97.06, о. Леонтович 66, „Арка" 32,50, „Сурма" 10, Православна Кредитівка 22. Разом зібрано 994.56. На конто в банку 101. Взято зі збірки „Рік Дитини" 396.51, з пушки — 15.44. Разом зібрано 1,513.51.

Видано: УМХС Німеччина 400, „Рідна Школа", Німеччина 200, САЖН, Німеччина 180, „Рідна Школа", Франція (сестри) 180, Дім Стар., Бельгія 100, Головінський 70, Маруняк 75, Шапак 75, Комарницький 80, Тюшка 60, Маринович 40 дол. Разом видано 1,460 долярів. Балянс:

Зібрано:	1,513.51
Видано:	1,460.00
Решта на конто	43.51

Дякуємо всім, що так щиро підтримували нас з року в рік. Ми звертаємось до вас з великим проханням не відмовити і в цьому році в своїй пожертві чи на листу наших збірщиків, чи до пушок під церквами, чи до наших крамниць „Сурма", „Арка", а також в Православній Кредитівці.

За Управу УАЖДО:

А. Давиденко
секретар

О. Томашівська
голова

Вступайте в члени УНС

Листопадове свято у „Рідній Школі" в Дітройті

У передлень 1-го листопада учні всіх кляс школи українознавства товариства „Рідна Школа" в Дітройті взяли участь у сценічній програмі, присвяченій повністю Листопадовому Зриву — проголошенню української державности 1918 року у Львові — столиці західньої України. Напередодні першого листопада авдиторію шкільного будинку церкви Непорочного Зачаття у Воррені заповнили учні школи українознавства, їх батьки та рідношкільне членство.

Програму свята відкрила відчитанням реферату учениця 11-ої кляси Ліда Юзич, в якому згадала про Першолистопадовий ранок у Львові, коли на вежі міської ратуші лопотіли синьо-жовті прапори, а радісний гомін святоюрських дзвонів сповіщав про народження української держави.

Підготовані учителькою Іриною Тарнавською учні першої кляси деклямували вірш під назвою „Україну пам'ятай!". Деклямуючи, діти піднесеним голосом вимовляли дієслово „пам'ятай".

Учні передшкільної кляси та кляс від першої до четвертої відспівали три пісні — „Українець я маленький", „Не сміє бути в нас страху" та „Там, далеко". Учителька Л. Іваницька з успіхом вив'язалася із свого завдання, бо учні знали тексти пісень напам'ять.

Після вокальної частини відбулися виступи поодиноких кляс (від другої до десятої) у програмі живого слова. Учні другої кляси учительки Л. Зайців виконали вірш Романа Завадовича „У свято Листопада", а „Наш Львів" — учні п'ятої, шостої та сьомої кляс, підготовані учительками Х. Зарицькою і А. Ляш. Виконавців твору „Про Україну пам'ятай" приготовила учителька Валентина Мушинська. Твір О. Олеся „Яка краса відродження народу" відтворили І. Миколенко, З. Ласка та В. Степньовський, приготовив учнів учитель Я. Березовський. Учнів третьої кляси, що виконали „Моя Батьківщина" і „Перший Листопад" приготовила учителька С. Площанська. Учнівська програма закінчилася виступом Н. Липецької, яка виконала вірш С. Черкасенка „В день Першого листопада" (підготовила учителька Х. Юзич).

Після учнівської програми виступив запрошений управою товариства Данило Шумук, який більшу частину свого життя страждав як в'язень московсько-большевицьких концентраційних таборів. Він виявив своє щире зворушення виступом учнівської молоді, що вже від раннього дитинства присвоює собі любов до Батьківщини своїх предків — України.

Того ж дня, після перерви учні старших кляс школи українознавства відбули окрему зустріч з Данилом Шумуком, якому вони ставили питання, на які він давав відповіді.

Осип Сливинський

Українська громада на Фльориді відзначила роковини Листопадового зриву

Заходами українського об'єднання св. Володимира та під його патронатом громада Апопки й цього року відзначила врочисто та соборно великі роковини Листопадового зриву. Святкування ці попередили врочиста Богослужба і Панахида за поляглих борців за Україну, які відслужив місцевий парох о. Річкун, після чого із грудей присутніх понеслися сильні акорди пісні-молитви „Вічна пам'ять". Після Богослуження присутні засіли за столи до обіду, що його приготовило Сестрицтво об'єднання св. Володимира. Заля церкви була заповнена свідомим українським громадянством — місцевим і околиці з Окола, Белвю, Дайтона Біч, Делтона, Орландо, Сент Пітерсбурґ, Фльорида, та з Вінніпеґу, Канада. Було навіть кілька осіб англомовних. Отець Річкун поблагословив їду та в молитві просив Всевишнього про здоров'я нашого народу та єдности у дальшій праці для визволення нашої батьківщини.

Потім слово взяв Степан Ковальчук. Він подав звіт з праці комітету „Різдвяної поради", що відбувається щороку в нашому місті. Цього року в суботу, 5-го грудня, о годині 9-ій рано відбудеться збірка громади під нашою церквою. Проєкт воза опрацював і частинно виконав С. Ковальчук. Це є пам'ятник Володимирові Великому над Дніпром у Києві з великим написом по-англійськи „1000-ліття християнства в Україні". На ту пораду щороку приходить багато глядачів, приходять представники преси і телебачення. Щоб дістати визнання як нарід рівний з іншими народами, треба нам усім взяти участь в тій пораді і то в наших народних строях.

У переведеній збірці на Українських Інвалідів зібрано 226 дол.

Другу частину листопадового святкування відкрив привітним словом предсідник громади Осип Забитко. Промову виголосив Володимир Коваль. Василь Фіцик віддеклямував віршмонтаж про Перший листопад Семена Дули. Анна Кравчук віддеклямувала „І знову котрий це вже раз".

Хор сеньйорів під диригентурою Олександра Кулинича відспівав „Не пора, не пора", „Ой у лузі червона калина", „Маширують стрільці січові", і „Гимн 1000-ліття Хрищення України", слова Зореслава, музика М. Федоріва. Гимном „Ще не вмерла Україна" закінчено це свято.

С. Ковальчук

КОМУНІСТИЧНІ ПАРТИЗАНИ в Манілі, Філіппіни, продовжують тероризувати населення в різний спосіб, але найбільше підкладанням в різних місцях розривних бомб. Остання така бомба вибухнула в кінці минулого тижня біля Міжнародного конвенційного центру, у приміщеннях якого мають нараджуватись представники держав Південно-Східньої Азії від 14-го до 16-го грудня цього року. Експльозія бомби тим разом знищила тільки частину будинку, але жертв в людях не було. Поліційні чинники підозрівають, що розрив бомби мав за мету перестерегти членів конференції перед можливою атакою на них. Минулого тижня поліція знайшла в цьому ж будинку 18 кусків динаміту.

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" і дитячого журналу „Веселка" та потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА ч. 18.

о. Василь Прийма, Франція	100.00
д-р М. Диміцький, Філядельфія	50.00
Н. Федуняк, Голлісвуд	33.60
А. Коник, Торонто	30.00
М. Андреадіс, Данкирк	25.00
І. Форденко, Чикаго	22.50
П. Ярецький, Дітройт	22.00
Я. Млинко, Пасадіна	20.00
П. Сердюк, Манчестер	20.00
В. Небесняк, Лінкольн	12.64
М. Ковальчук, відд. 352	10.00
І. Колос, Маямі	10.00
К. Миськів, Керґонксон	10.00
Б. Шарко-Дригальський, Німеччина	10.00
Х. Шатинська, Чикаго	10.00
М. Дрогобицький, Бронкс	8.58
М. Крочак, Вайтстон	8.00
І. Пирожак, Торонто	7.00
М. Белей, Ню Гейвен	5.00
М. Гуцал, Палетайн	5.00
І. Кінтер, Торонто	5.00
О. Марчук, Гінсдейл	5.00
Б. Міхняк, Клівленд	5.00
М. Процак, Йонкерс	5.00
І. Бачинська, Вайтголл	4.57
К. Баралецька, Перт Амбой	3.00
О. Бартків, Філядельфія	3.00
М. Білан, Лондон, Онт.	3.00
М. Боднарська, Лянкестер	2.00
І. Війтик, Фініксвілл	2.00
Е. Грабовецька, Трентон	2.00
Гр. Ґолець, Алентавн	2.00
І. Іщенко, Гаствілл	2.00
Я. Клим, Асторія	2.00
Ю. Кравець, Сиракюзи	2.00
О. Лукасевич, Філядельфія	2.00
Р. Терещук, Торонто	2.00
Т. Тилявський, Рочестер	2.00
О. Ясінська, Торонто	2.00